

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci žalobce: **J. Š.**, trvale bytem A., proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí** se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě ze dne 18.10.2011 proti rozhodnutí **Krajského úřadu Karlovarského kraje**, se sídlem 360 21 Karlovy Vary, Závodní 353/88, ze dne 10.10.2011 č.j.: X o mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Soud upozorňuje, že zákonem č. 366/2011 Sb. došlo i ke změně zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, takže s účinností od 1.1.2012 je žalovaným **Ministerstvo práce a sociálních věcí** se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, na něhož přešla působnost krajských úřadů, a nikoli Krajský úřad Karlovarského kraje (dále jen **KÚ**), který byl odvolacím orgánem do 31.12.2011 (§ 77 odst. 1), jehož rozhodnutí ze dne 10.10.2011 bylo žalobou napadeno.

Včasnou žalobou datovanou 18.10.2011 se žalobce domáhá přezkoumání napadeného rozhodnutí KÚ ze dne 10.10.2011 č.j. X, kterým bylo jeho odvolání zamítnuto a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Aš, odboru sociálních věcí a zdravotnictví (dále jen **MěÚ**), č.j. X vydané dne 1.9.2011, jímž nebyla žalobci v souladu s § 2 odst. 5 písm. a) a § 66 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen **zákon**), přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi mimořádná okamžitá pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje (dále jen **mimořádná okamžitá pomoc**) upravená v uvedeném zákoně, protože žalobce, který byl od 7.3.2011 v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, podal dne 3.8.2011 žádost o uvedenou dávku a to na úhradu doplatku nocležného ve výši 937,-Kč, ačkoliv je posuzován jako nájemce bytu a od července 2010 mu byla přiznána dávka státní sociální podpory příspěvek na bydlení ve výši 2.863,-Kč v měsíci srpnu 2011, která je určená k zabezpečení

odůvodněných nákladů na bydlení a služeb bezprostředně s bydlením spojených; dále je k tomu určena i dávka pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení, nikoli žalobcem požadovaná dávka mimořádná okamžitá pomoc. Rozhodnutí MěÚ ze dne 31.8.2011 vypravené dne 1.9.2011 napadl žalobce včasným odvoláním ze dne 5.9.2011 s tím, že si žádost o dávku podal kvůli tomu, že mu není přiznávána dávka pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení, proto je rozhodnutí neodůvodněné, neodborné a brání jeho osobě v hmotném právu a navíc bylo vydáno až po 30 dnech, ač se má o dávce mimořádná okamžitá pomoc rozhodnout okamžitě; dle něho MěÚ cílevědomě porušuje zákon a úmyslně zdržuje správní řízení s úmyslem diskriminovat jej a bránit mu v jakémkoliv právu.

Žalobce ve své žalobě ze dne 18.10.2011 mimo jiné uvedl, že odůvodnění rozhodnutí ze dne 10.8.2011 se nezakládá na právnickém odůvodnění a vůbec se nezabývá jeho námitkami a jsou mu odepírána základní práva a je diskriminována jeho osoba, protože mu byla zamítnuta žádost o dávku doplatek na bydlení. Dále vyjádřil, že se žalovaný nevypořádal s jeho odvolacími důvody a ani je nedokázal logicky odůvodnit, navíc správní uvážení není napsání osobního názoru, ale musí se opírat o zákonná ustanovení a logičnost věci; rovněž poukazoval na délku trvání správního řízení, protože dle něho má být rozhodnuto okamžitě; ani není dodržována metodika MPSV, která sice není právně závazná, ale její dodržování má velký význam pro logičnost v projednáváných věcech. Závěrem žalobce navrhl vydání rozsudku, jímž bude napadené rozhodnutí KÚ zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení pro nezákonnost a překročení správním orgánem zákonem stanovené meze.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí ze dne 10.10.2011 popsal KÚ průběh řízení a mimo jiné zdůraznil, že v rámci přezkoumání napadeného rozhodnutí a řízení předcházejícího vydání rozhodnutí neshledal pochybení MěÚ při aplikaci právních předpisů při vydání rozhodnutí dne 1.9.2011, protože dávku mimořádné okamžité pomoci je doporučeno využívat na základě správního uvážení správního orgánu prvního stupně pouze v měsíci, od kterého byl přiznán příspěvek na bydlení, který se vyplácí s měsíčním zpožděním a dále po dobu, po kterou nevznikne na příspěvek na bydlení nárok z důvodu absence hrazení nákladů na bydlení za uplynulé období, stanovené pro tuto dávku státní sociální podpory, jejichž výše je nezbytná pro uplatnění nároku na příspěvek na bydlení; KÚ vyslovil souhlas se správním uvážením MěÚ a důvody v rozhodnutí uvedenými. Žalobcem požadovaná dávka mimořádné okamžité pomoci není určena jako finanční kompenzace v situacích, kdy není přiznána dávka doplatek na bydlení pro nesplnění zákonných podmínek, proto je bezpředmětné žádat o dvě různé dávky pomoci v hmotné nouzi na řešení jedné konkrétní situace, kterou je úhrada nákladů spojených s bydlením a navíc žalobce je posuzován jako nájemce bytu na základě nájemní smlouvy ze dne 11.2.2011 a od měsíce července 2010 mu byla přiznána dávka příspěvek na bydlení.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření ze dne 20.3.2012 mimo jiné zdůraznil, že důvodem pro nepřiznání dávky mimořádná okamžitá pomoc bylo zjištění, že úhrada nocležného, kterého se žalobce domáhá, nesplňuje zákonnou definici předmětné dávky (§ 2 odst. 4 zákona) a dále není ani osobou, která by měla nárok na poskytnutí dávky dle § 36 odst. 1 písm. a), b) nebo c) zákona. Závěrem žalovaný souhlasil, aby ve věci bylo rozhodnuto bez jednání, podjatost soudce nenamítl a navrhl zamítnutí žaloby v plném rozsahu.

*Ze zaslaného správního spisu vedeného ohledně žalobce soud zjistil, že je v něm mimo jiné založena **žádost žalobce ze dne 3.8.2011 o mimořádnou okamžitou pomoc** a jako důvod jednorázového výdaje je uveden doplatek pro nezbytnou potřebu s úhradou noclehu (937,-Kč) pro zamítání dávky doplatku na bydlení; založena je kopie **dokladu o zaplacení ubytování** žalobcem dne 25.7.2011 za červen 2011 ve výši 3.800,-Kč (firma Z. L.) a*

také kopie zmíněné **nájemní smlouvy** ze dne 11.2.2011 uzavřená mezi žalobcem a uvedenou firmou na dobu určitou od 26.2.2011 do 25.2.2012, když dohodnutá úhrada za nájem činí 3.800,-Kč měsíčně a má být hrazena do 3 dne každého měsíce; **protokol** sepsaný s žalobcem 3.8.2011 na MěÚ i **rozhodnutí MěÚ ze dne 31.8.2011** vypravené dne 1.9.2011 a odvolání žalobce ze dne 5.9.2011. Založeno je rovněž **rozhodnutí KÚ ze dne 10.10.2011**, které bylo doručeno žalobci dle doručenky dne 17.10.2011 (pr. moc dne 17.10.2011).

V uvedeném zákoně č. 111/2006 Sb. je řešena pomoc v hmotné nouzi dávkami: *příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc*. V hmotné nouzi je člověk, který má problém se zajištěním základní obživy, s bydlením nebo když ho postihne vážná mimořádná událost, například živelní pohroma. Tato dávka pomáhá jednotlivci nebo společně posuzovaným osobám. Pro všechny osoby platí stejné podmínky a rovněž se na všechny osoby vztahují stejná pravidla pro přiznávání, odebrání či snižování těchto dávek v hmotné nouzi.

V dané věci se jedná o dávku upravenou v **§ 36 zákona** (podmínky nároku na mimořádnou okamžitou pomoc)

(1) Nárok na mimořádnou okamžitou pomoc má

- a) osoba uvedená v § 2 odst. 3,
- b) osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi,
- c) osoba uvedená v § 2 odst. 6, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi.

(2) Pro účely poskytování mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené v § 2 odst. 3, odst. 5 písm. a) a odst. 6 se tato osoba posuzuje bez společně posuzovaných osob. Mimořádnou okamžitou pomoc lze poskytnout pouze jedné z osob společně posuzovaných, jde-li o stav hmotné nouze podle § 2 odst. 4 a § 37.

a **§ 37 zákona** (výše mimořádné okamžité pomoci)

Výše mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené

- a) v § 2 odst. 3 se stanoví k doplnění příjmu do výše existenčního minima osoby, která není nezaopatřeným dítětem, a u nezaopatřeného dítěte do výše jeho životního minima,
- b) v § 2 odst. 4 se stanoví s přihlédnutím k majetkovým poměrům a příjmové situaci osoby až do patnáctinásobku částky životního minima jednotlivce),
- c) v § 2 odst. 5 písm. a) se stanoví až do výše jednorázového výdaje,
- d) v § 2 odst. 5 písm. b) se stanoví až do výše nákladů uvedených v § 2 odst. 5 písm. b), s tím, že součet dávek poskytnutých podle tohoto ustanovení nesmí v rámci kalendářního roku překročit desetinásobek životního minima jednotlivce),
- e) v § 2 odst. 6 se stanoví jednorázově až do výše 1 000 Kč s ohledem na okamžité nezbytné potřeby; celková výše mimořádné okamžité pomoci se stanoví s přihlédnutím k úložnému a k prostředkům, které obdrží osoba při propuštění ze školského zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy. Součet dávek poskytnutých podle tohoto ustanovení nesmí v rámci jednoho kalendářního roku překročit čtyřnásobek životního minima jednotlivce.

Soud pouze připomíná, že dle jeho názoru nejenom pro občany, kteří s ním přicházejí do kontaktu jako žadatelé o dávku, není naprosto jednoznačný a srozumitelný obsah zákona o hmotné nouzi; MPSV nedostatky zákona napravuje vydáváním četných metodických pokynů, které však nejsou závaznou právní normou a i tak umožňují několikery výklad. V této oblasti již rozhodoval i Nejvyšší správní soud se sídlem v Brně (dále jen **NSS**), který v rozsudku č.j. 3 Ads 113/2011-46 ze dne 23.11.2011 vyjádřil, že **mimořádná okamžitá pomoc**, jak plyne ze samotného jazykového výkladu tohoto pojmu, **je dávkou jednorázovou pro osoby ocitající se v takové mimořádné situaci, která vyžaduje okamžitou pomoc, ať už peněžitou či věcnou**.

Prostřednictvím mimořádné okamžité pomoci tak může být poskytnuta pomoc v situacích nepříznivého a mimořádného charakteru, kdy žadatel není osoba v hmotné nouzi, ale je mu vhodné bezprostředně poskytnout pomoc, což však nevylučuje, aby tato pomoc byla poskytnuta též osobě pobírající příspěvek na živobytí a v hmotné nouzi se již nacházející. Mimořádná okamžitá pomoc může být jak fakultativní dávkou, tak i dávkou nárokovou (jako je tomu právě v případě osoby, jíž hrozí vážná újma na zdraví), u které není stanovena pevná hranice příjmu; záleží tedy na správní úvaze orgánu pomoci v hmotné nouzi, zda a v jaké výši tuto dávku poskytne, přičemž tento postup může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), resp. z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. S ohledem na skutečnost, že jde o dávku poskytovanou podle zákona č. 111/2006 Sb., musí jít o osobu, která nemá dostatečné finanční prostředky ani takový majetek, aby mohla nepříznivou situaci řešit vlastními silami.

V důvodové zprávě k návrhu zákona č. 111/2006 Sb. ohledně dávek mimořádné okamžité pomoci a podmínkám jejího poskytování je uvedeno, že je dávkou, u které není stanovena pevná hranice příjmu; přesto s ohledem na skutečnost, že jde o dávku poskytovanou podle zákona o pomoci v hmotné nouzi, musí jít o osobu, která nemá dostatečné finanční prostředky ani majetek takový, aby mohla nepříznivou situaci řešit vlastními silami. [...] Osobám, které nesplňují podmínky pro uznání situace hmotné nouze, ale protože nemají dostatek finančních prostředků, hrozí jim vážná újma na zdraví lze poskytnout mimořádnou okamžitou pomoc do výše existenčního minima osoby, která není nezaopatřeným dítětem, resp. do výše životního minima v případě nezaopatřeného dítěte.“

Jak vyplývá z jazykového, logického a systematického výkladu citovaných ustanovení zákona, v případě hrozící vážné újmy na zdraví orgán pomoci v hmotné nouzi neposuzuje, zda je osoba žádající o dávku v hmotné nouzi osobou v hmotné nouzi ve smyslu § 2 odst. 2 téhož zákona, neboť tuto podmínku osoba pro získání mimořádné okamžité pomoci z tohoto důvodu splňovat nemusí. Na druhé straně ovšem i zde zákon uvádí, že to, zda osobě hrozí vážná újma na zdraví, je zapotřebí posuzovat „s přihlédnutím k jejím příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům“. Pojem „příjem“ je pro účely rozhodování o nároku na mimořádnou okamžitou pomoc, stejně jako na ostatní dávky, třeba posuzovat na základě vymezení tohoto pojmu v § 9 odst. 1 písm. c) zákona ve smyslu definice obsažené v § 6 až § 8 zákona č. 110/2006 Sb., a to včetně tzv. fikce příjmu osob samostatně výdělečně činných, které sice nemají příjem ze samostatné výdělečné činnosti, ale nepřerušily výkon této činnosti ani jim tato činnost nebyla pozastavena (§ 8 odst. 3 zákona č. 110/2006 Sb.).

Dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen **s.ř.s.**), soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“). Podle § 31 odst. 2, 3 s.ř.s. ve věcech pomoci v hmotné nouzi **rozhoduje specializovaný samosoudce**, který má práva a povinnosti předsedy senátu.

Předmětnou žalobou se soud zabýval v rámci vymezeném obsahem napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 10.10.2011 na základě žalobních bodů uvedených v žalobě. ***Dle názoru soudu, jak bylo ostatně konstatováno i v předchozích rozsudcích týkajících se předmětné dávky a téhož žalobce (naposledy ve věci vedené u zdejšího soudu sp. zn. 17A 68/2012), je však ohledně předmětné dávky potřeba nejprve vyhodnotit, zda žadatelem uvedený důvod jednorázového výdaje odpovídá charakteru předmětné dávky a teprve poté posoudit, zda se jedná i o osobu v hmotné nouzi, což se jeví efektivnějším než opačný postup. Žalobcem požadované v této věci však neodpovídalo účelu dávky.***

Ústního jednání dne 17.10.2012 se žalobce nezúčastnil a zástupce žalovaného navrhl závěrem zamítnout žalobu v plném rozsahu dle § 78 odst. 5 s.ř.s.

V této projednávané věci soud neshledal ze strany rozhodujících správních orgánů taková pochybení, která by odůvodňovala zrušení napadeného rozhodnutí. Rozhodnutí MěÚ i KÚ jsou přezkoumatelná; ve svém rozhodnutí se KÚ vypořádal dostatečným způsobem s odvolacími námitkami žalobce uplatněnými v odvolání ze dne 5.9.2011, i když je žalobce přesvědčen o opaku, proto soud žalobní body uplatněné v žalobě neshledal důvodnými, ačkoli se nejspíše žalobce domnívá, že nepřiznání doplatku na bydlení by mělo být důvodem k přiznání dávky mimořádná okamžitá pomoc. V žádném případě se ale nejednalo o úhradu nocležného, což je skutečně úhrada za nocleh, tedy přespání, ale v této věci se jedná o úhradu nájemného na základě uzavřené nájemní smlouvy uzavřené mezi žalobcem a pronajímatelem, což je diametrálně odlišná platba. Po provedeném řízení vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, proto byla zamítnuta podle § 78 odst. 7 s.ř.s., v němž je uvedeno, že soud zamítne žalobu, není-li důvodná (*výrok I. rozsudku*).

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 2 s.ř.s., jak je ve *výroku II. rozsudku* uvedeno, protože žalobce nebyl úspěšný a nemá nárok na náhradu nákladů vynaložených v soudním řízení, správní orgán nemá nárok na náhradu nákladů ze zákona.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost *ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení* ve dvou písemných vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. *Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.*

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Plzni dne 17. října 2012

JUDr. Alena Hocká
samosoudkyně